قارئین سی گزارش اے کہ اس آن لائن اخبار دی ترسیل سوشل میڈیا تے کرُن

لے کے ناں میں سوہنڑے رب دا کراں کلام بیان (القرآن)

WEEKLY HINDKOWAN PESHAWAR

مدیر: محمد نعمان قیوم

مدیرِ معظم
محمد ضیاء الدین

ہفت روزہ

ہندکوان

پشور

گندھارا ہندکو بورڈ دے تحت چھپڑیں والا پہلا ہندکو ہفت روزہ اخبار

پاکستان دی ہندکو آر یائی زباناں ہندکو، پنجابی، سرائیکی، گوجری، سندھی، پہاڑی تے دیگر زباناں دا اخبار

جلد: 9 | بدھ 25 نومبر 2026 | شمارہ: 431

hindkowanweekly@gmail.com

گندھارا ہندکو بورڈ دے زیرِ اہتمام عالمی ہندکو کانفرنس دے موقع تے پروفیسر حسام حرؔ مرحوم دی اعجاز احمد قریشی تے محمد ضیاء الدین ہوٹراں دے نال یادگار تصویر

پروفیسر اورنگزیب حسام حُردی فائل تصویر

ہندکو زبان و ادب دا مردِ حر

ہندکو تے اردو دے ممتاز شاعر، ادیب، محقق، افسانہ نگار، ناول نگار، ڈرامہ نگار تے کالم نویس پروفیسر اورنگزیب حسام حربی دنیا سی رخصت ہو گئے

گندھارا ہندکو بورڈ دے جملہ ارکان دا پروفیسر اورنگزیب حسام حردے انتقال تے افسوس دا اظہار، اناں دی وفات نُوں ہندکو زبان و ادب دی دنیا وے وڈا نقصان قرار دتا

پشور (ہندکووان نیوز) ہندکو تے اردو دے ممتاز شاعر، ادیب، محقق، افسانہ نگار، ناول نگار، ڈرامہ نگار تے کالم نویس پروفیسر اورنگزیب حسام حربی دنیا سی رخصت ہو گئے۔ اناں دی وفات نال ہندکو تے اردو ادب اک صاحبِ علم، صاحبِ طرز تے ہمہ جہت ادبی شخصیت سی محروم ہو گیا وے۔ مرحوم دی علمی، ادبی، تحقیقی تے تحقیقی خدمات ہمیشہ یاد رکھی جا سن۔ گندھارا ہندکو بورڈ پشاور دے چیئرمین محمد ضیاء الدین ہوٹراں نے کہیا کہ مرحوم حسام حرؔ گندھارا ہندکو بورڈ دے سینئر ممبر تے ہندکو زبان و ادب دے ممتاز سکالر سن۔ اناں دا علمی ورثہ ہمیشہ ساڈے نال رہے گا۔

افسوس دا اظہار کردے ہوئے اناں دی وفات نُوں ہندکو زبان و ادب دی دنیا وے وڈا نقصان قرار دتا۔ اپڑے تعزیتی بیان اچ محمد ضیاء الدین ہوٹراں نے کہیا کہ مرحوم حسام حرؔ گندھارا ہندکو بورڈ دے سینئر اراکین اچ شامل اے تے ہندکو زبان و ادب دے فروغ وے اناں دی گراں قدر خدمات ایّاں۔ اناں دی کئی ہندکو کتاباں پی گندھارا ہندکو بورڈ پشاور دے زیرِ اہتمام شائع ہوئیاں۔ اُنہاں نے کہیا کہ پروفیسر اورنگزیب حسام حردی ادبی و تحقیقی کاوشاں تے ہندکو ادب وے اناں دی خدمات ہمیشہ یاد رکھی جاسن۔ محمد ضیاء الدین نے بورڈ دے اراکین نے سوگوار خاندان، عزیز و اقارب تے ادبی حلقوں سی دلی تعزیت دا اظہار کردے ہوئے دعا کیتی کہ اللہ تعالیٰ مرحوم دی مغفرت فرماوے تے پسماندگان نُوں صبر جمیل عطا فرماوے۔ آمین۔

گندھارا ہندکو بورڈ پشاور دے زیرِ اہتمام منعقدہ مختلف علمی و ادبی پروگراماں دے موقع تے پروفیسر حسام حُرمرحوم دی یادگار تصویریں

گندھارا ہندکو بورڈ دے تحت تحقیقی و ادبی سرگرمیاں جاری

زباناں دے تحفظ تے ترقی دے حوالے نال گندھارا دی کارکردگی نُوں علمی و ادبی حلقیاں اچ بھرپور پذیرائی مل دی پئی اے، محمد ضیاء الدین

پشور (ہندکووان نیوز) گندھارا ہندکو بورڈ پشاور دے جنرل سیکرٹری محمد ضیاء الدین نے اپڑے اک بیان اچ کہیا کہ گندھارا ہندکو بورڈ گزشتہ 3 دہائیاں سی ہندکو سمیت پاکستان اچ بولی جاݨیں والی زباناں دی ترقی و ترویج دے کم کر دا پیا وے جناں اچ خیبر پختونخوا اچ بولی جاݨیں والی زباناں ہندکو، پشتو، گوجری کوہستانی، کھوار، اِی طراں پنجاب اچ بولی جاݨیں والی زباناں پنجابی، سرائیکی، پوٹھواری، سندھ اچ سندھی، اردو، بلوچستان اچ بلوچی، براہوی، پشتو، گلگت بلتستان اچ شینا، بلتی، وخی تے آزاد کشمیر اچ بولی جاݨیں والی کشمیری پہاڑی تے ہندکو شامل اُن۔ گندھارا ہندکو بورڈ تے اکیڈمی دے تحت کم صرف 7 عالمی ہندکو کانفرنساں دا کامیاب انعقاد ہویا بلکہ 9 علاقائی زباناں دی کانفرنساں بی منعقد ہوئیاں جناں اچ مذکورہ تمام زباناں نال تعلق رکھݨ ورلے ہندکو لکھاری تے محقق شامل ہوئے۔ ایہناں کانفرنساں اچ ہندکو، پوٹھوہاری، کوہستانی، کھوار، گوجری، پوٹھواری، پشتو، براہوی، بلوچی، شینا، بلتی، وخی، سرائیکی، پنجابی، سندھی تے ہندکو زبان و ادب دے ممتاز سکالر شامل ہوئے۔ ایہناں کانفرنساں اچ پڑھے گئے مقالیاں نُوں اپڑے کول محفوظ کیتا وے تے آزاد کشمیر اچ بولی جاݨیں والی کشمیری پہاڑی دی ترقی و ترویج دے حوالے نال اُنہاں دی کوششاں دا اعتراف کیتا گیا۔ اِی طراں ہندکو بورڈ پشاور دے زیرِ اہتمام ہندکو، پشتو، گوجری، کوہستانی، کھوار، پنجابی، سرائیکی، سندھی، بلوچی، براہوی، شینا، بلتی، وخی، پوٹھواری، گوجری، پہاڑی تے دیگر زباناں دے 18 کانفرنساں دا انعقاد کیتا گیا۔ ایہناں کانفرنساں اچ ہندکو، پشتو، گوجری، کوہستانی، کھوار، پنجابی، سرائیکی، سندھی، بلوچی، براہوی، شینا، بلتی، وخی، پوٹھواری، پہاڑی تے دیگر زباناں دے 18 سو توں ودھ ماہر زبان تے ادب دے سکالر شامل ہوئے۔ ایہناں کانفرنساں دے نتیجے اچ ہندکو، پشتو، گوجری، کوہستانی، کھوار، پنجابی، سرائیکی، سندھی، بلوچی، براہوی، شینا، بلتی، وخی، پوٹھواری، پہاڑی تے دیگر زباناں دے 18 کانفرنساں دی روداد اپڑے اپڑے کانفرنساں دے ناں تے شائع کیتی گئی اے۔ ایہناں کانفرنساں دے نتیجے اچ ہندکو، پشتو، گوجری، کوہستانی، کھوار، پنجابی، سرائیکی، سندھی، بلوچی، براہوی، شینا، بلتی، وخی، پوٹھواری، پہاڑی تے دیگر زباناں دے 18 کانفرنساں دی روداد اپڑے اپڑے کانفرنساں دے ناں تے شائع کیتی گئی اے۔ ایہناں کانفرنساں دے نتیجے اچ ہندکو، پشتو، گوجری، کوہستانی، کھوار، پنجابی، سرائیکی، سندھی، بلوچی، براہوی، شینا، بلتی، وخی، پوٹھواری، پہاڑی تے دیگر زباناں دے 18 کانفرنساں دی روداد اپڑے اپڑے کانفرنساں دے ناں تے شائع کیتی گئی اے۔

گندھارا ہندکو بورڈ پشاور دا سہ ماہی رسالہ ”فاطمہ“ رسالے دے نویں شمارے دی تیاری

مرحوم پروفیسر حسام حُردی وفات تے افسوس

پشور (ہندکووان نیوز) گندھارا ہندکو بورڈ پشاور دا سہ ماہی شاخ دے صدر محمد اختر نعیم نے ہندکو تے اردو دے ممتاز شاعر، ادیب، محقق، افسانہ نگار، ناول نگار، ڈرامہ نگار تے کالم نویس پروفیسر اورنگزیب حسام حرؔ دی وفات تے افسوس دا اظہار کیتا۔ اُناں نے کہیا کہ اورنگزیب حسام حرؔ دی وفات علمی و ادبی دنیا وے وڈا نقصان اے۔ مرحوم ہندکو تے اردو ادب دی دنیا دا روشن چراغ اے، اُناں دی کمی ہمیشہ محسوس کیتا جاسی۔

”فاطمہ“ رسالے دے نویں شمارے دی تیاری

مذکورہ رسالے دے 5 شمارے منظرِ عام تے آ چکے ݨ، چھیویں شمارے دی تیاری شروع کر دتی گئی

گندھارا ہندکو بورڈ پشاور دے جنرل سیکرٹری محمد ضیاء الدین دی ہدایت دے مطابق ”فاطمہ“ رسالے دے تازہ شمارے دی تیاری دے حوالے نال ترجمیاں نال رابطہ کاری دا سلسلہ شروع کر دتا گیا وے۔ پہلے مرحلے اچ ہندکو دے حوالے نال تحریراں اکٹھی کیتی جاسن تے اس دے بعد اناں نُوں جانچے دے بعد ”فاطمہ“ رسالے دا حصہ بݨڑایا جاسی۔ یاد رہوے کہ اس سی پہلے بی شائع ہوئیں والے 5 شمارےاں دی علمی و ادبی حلقیاں اچ بھرپور پذیرائی کیتی گئی اے۔ گندھارا ہندکو بورڈ پشاور دے جنرل سیکرٹری محمد ضیاء الدین دی ہدایت دے مطابق ”فاطمہ“ رسالے دے تازہ شمارے دی تیاری دے حوالے نال ترجمیاں نال رابطہ کاری دا سلسلہ شروع کر دتا گیا وے۔ پہلے مرحلے اچ ہندکو دے حوالے نال تحریراں اکٹھی کیتی جاسن تے اس دے بعد اناں نُوں جانچے دے بعد ”فاطمہ“ رسالے دا حصہ بݨڑایا جاسی۔ یاد رہوے کہ اس سی پہلے بی شائع ہوئیں والے 5 شمارےاں دی علمی و ادبی حلقیاں اچ بھرپور پذیرائی کیتی گئی اے۔ گندھارا ہندکو بورڈ پشاور دے زیرِ اہتمام عالمی ہندکو کانفرنس دے موقع تے پروفیسر حسام حرؔ مرحوم دی اعجاز احمد قریشی تے محمد ضیاء الدین ہوٹراں دے نال یادگار تصویر

آن لائن ”گندھارا نیوز“ دے 35 ویں شمارے تے کم جاری

نیوز لیٹر اچ گندھارا ہندکو بورڈ دی کارکردگی دے حوالے نال خبراں تے تصویریں شامل کیتیاں جاسݨ یاں

پشور (ہندکووان نیوز) تحقیق، تخلیق تے تروِیج دے بنیادی اصولاں دے تحملدر آمد کردے ہوئے گندھارا ہندکو بورڈ تے گندھارا ہندکو اکیڈمی ہندکو سمیت پاکستان اچ بولی جاݨیں والی دیگر زباناں دے فروغ دے عہد پر کوششاں کر دے پئین۔ گندھارا ہندکو اکیڈمی دے تحت انگریزی زبان دے آن لائن نیوز لیٹر ”گندھارا نیوز“ دے 34 شمارے کامیابی نال منظر عام تے آ چکے ݨ جدکہ 35 ویں شمارے تے کم دا آغاز کر دتا گیا وے۔ یاد رہوے کہ مذکورہ رسالے اچ گندھارا ہندکو بورڈ دی کارکردگی دے حوالے نال خبراں نُوں ہندکو دی اکیڈمی دی نیوز لیٹر اچ ترجمہ کر کے شاءع کیتا جاندا وے۔ مذکورہ نیوز لیٹر گندھارا ہندکو بورڈ دے ریجرڈ ایسوی ایٹ محمد نعمان قیوم تیار کر دے ݨ۔ رسالہ 4 صفحات تے مشتمل اے جس علمی و ادبی حلقیاں دی طرف سی ”گندھارا نیوز“ نُوں بھرپور پذیرائی مل دی پئی اے۔ تے سوشل میڈیا تے بی گندھارا ہندکو بورڈ دی اس کاوش نُوں سراہیا جاندا پیا وے۔

ڈاکٹر ظہور احمد اعوان دی کتاباں دے دوسرے ایڈیشن تے کم جاری

پشور (ہندکووان نیوز) گندھارا ہندکو بورڈ دے جنرل سیکرٹری محمد ضیاء الدین دی ہدایت دے مطابق ڈاکٹر ظہور احمد اعوان دی کتاباں دی سیٹنگ تے مارڈ دے سافٹ فارم اچ اِنڈسٹنگ دا سلسلہ پی جاری اے۔ اِنڈسٹنگ دے بعد کتاباں دے دوے ایڈیشنز شائع کیتے جاسن جناں اچ اِنڈسٹنگ دی شامل ہوسی۔ اُمید اے کہ گندھارا ہندکو بورڈ دی اس کاوش نُوں علمی و ادبی حلقیاں اچ سراہیا جاسی۔

گندھارا ادے تحت شائع کتاباں دی مقبولیت

دنیا چہ اچ گندھارا ہندکو بورڈ دی کتاباں دی بھرپور پذیرائی ہوندی پئی اے، دور دراز دی محققین اپڑی تحقیق دے حوالے نال گندھارا ہندکو بورڈ دے سنگ رابطے اچ ان

پشور (ہندکووان نیوز) گندھارا ہندکو بورڈ پشاور تے گندھارا ہندکو بورڈ دے چیئرمین محمد ضیاء الدین دی ہدایت دے مطابق ڈاکٹر ظہور احمد اعوان دی کتاباں دی سیٹنگ تے مارڈ دے سافٹ فارم اچ اِنڈسٹنگ دا سلسلہ پی جاری اے۔ اِنڈسٹنگ دے بعد کتاباں دے دوے ایڈیشنز شائع کیتے جاسن جناں اچ اِنڈسٹنگ دی شامل ہوسی۔ اُمید اے کہ گندھارا ہندکو بورڈ دی اس کاوش نُوں علمی و ادبی حلقیاں اچ سراہیا جاسی۔

اعوان لائبریری اچ موجود نایاب کتاباں دی نہ صرف تعریف کر دین بلکہ اپڑی تحقیق دی غرض نال خرید دے بی ݨ۔ محققین نے گندھارا ہندکو اکیڈمی اچ موجود کتاباں نُوں اس خطہ دی تاریخ تے ادب تے لسانیات دے حوالے نال بہترین ادبی خزانہ قرار دتا وے تے گندھارا ہندکو اکیڈمی دیاں کاوشاں نُوں سراہیا۔

ہتھ وٹڈائی

جتھ وٹڈائی دا 1507 واں دن

17 نومبر 2026ء

گندھارا ہندکو بورڈ پشاور دے نال جتھ وٹڈائی کرݨ والے آں ݨوں سلام پیش کردے آں

وطنِ عزیز پاکستان دی بھیریں تے صوبہ خیبر پختونخوا دی دوسری وڈی زبان ہندکو دی ترویج و ترقی دے اپریل 2015ء دے وچ پکے پیرائیٹ پاٹنر شپ دے تحت قائم کیتی گئی گندھارا ہندکو اکیڈمی نوں جولائی 2022ء دی بعد حکومت خیبر پختونخوا نے فنڈز دیݨاں بند کر دتا۔ برے جس ݨوں اللہ رکھے اُس ݨوں کوئی پھکے دے مصداق اج 04 سال 01 مہینے تے 17 دن ہو گئے ݨ ون تے رب کریم دے فضل نال گندھارا ہندکو بورڈ دے تحت گندھارا ہندکو اکیڈمی اِی طراں قائم و دائم اے تے صرف ہندکو بلکہ اس صوبے سمیت پاکستان دی ساری علاقائی زباناں دے ادب دے تحفظ تے ترقی تے فروغ دے کم وچ ہمہ وقت مصروف اے۔ اکیڈمی دے سارے اخراجات بغیر حکومتی تعاون دے اپڑی مدد آپ دے تحت پورے کیتے جاندیں۔ اس موقع تے اسی اناں سب دوستاں تے ساتھیاں دے نہایت ممنون آں کہ جنہیں گندھارا ہندکو بورڈ پشاور دے نال جتھ وٹڈائی اپڑے اپڑے تے اسی اُمید کردے آں کہ اس سماءے دوسرے معزز ساتھی اس کاروانِ ترویج جتھ وٹڈائی کرسݨ۔

دعا گو

محمد ضیاء الدین

جنرل سیکرٹری، گندھارا ہندکو بورڈ پشاور

ڈپٹی سیکرٹری، گندھارا ہندکو بورڈ پشاور

پروفیسر ڈاکٹر

عدنان محمود گل

ایم بی بی ایس، ڈپ کارڈ

ایم ڈی (کارڈیالوجی)

ماہر امراضِ قلب

نشتر آباد روڈ بالمقابل الخدمت ہسپتال پشاور

091-2277260

Fayza

Ostrich COLLECTION

Shop # 423 Near Takhto Masjid Saddar Road Peshawar Cantt

00923469111981

احسان الٰہی جیولرز

آپکا گولڈ لون/گولڈ لون کی ادائیگی/آرڈر پر زیور تیار کرانے اور پرانے زیورات کی خرید و فروخت کی جاتی ہے

محمد مدثر احسان- عبید المنعم احسان

274 نیو سلطان روڈ گلوبل سنٹر صدر پشاور کینٹ

0333/0321-9111981 - 0330-5270262

ہما سیگنیچر سیلون

صرف لیڈیز کیلئے

فیشل | ویکسنگ | تھریڈنگ | برائیڈل میک اپ

پارٹی میک اپ | کٹنگ | سکن کیئر | سکن پالش

176 گلی نمبر 15 گلبہار نمبر 2 پشاور شہر

پروفیسر ڈاکٹر محمد عادل

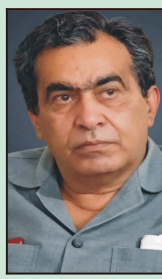

اظہارِ محبت

پروفیسر حسام حُرصیب دی شاعری بصورتِ غزل، نظم، نعتیہ و حمدیہ کلام تے میرے مطالعے اچ اے برے انہاں نال باقاعدہ ملاقات گندھارا ہندکو اکیڈمی دے توسط نال ہوئی۔ انہاں ملاقاتاں اچ اے گل کھل کے سامنڑے آئی کہ جتنے اچھے اوہ شاعر اُن اتنے ای اچھے، باخلاق تے ملنسار انسان بی اُن۔ جتنی دیر انہاں نال گفتگو جاری رہوے اتنی دیر چہرے تے مسکراہٹاں کھلریاں رہندیاں۔

پیشے دے لحاظ نال بک استاد اُن تے بک مقامی کالج اچ اردو پڑھاندے۔ بک ماہر زبان دان ہوڑے دی وجہ نال انہاں دی تحریراں انتہائی خوبصورت الفاظ دی مزین نظر آندیاں۔ انہاں دی تحریراں چنبڑی کہ اردو تے ہندکو دوئیں زباناں تے مشتمل اُن۔ انہاں دی تخلیقات اچ دوستاں نال محبتاں نوں پروان چڑھاندے ولا ٹھر آپڑے رُے اے دوستاں نوں کہندے کہ

بس کر گلے گوسے ہنڑ تا کرلے سارے کھاتے بند
دل چو تنگ دے سپ تو کڈ کے باور کرلے یاراں تے

دونواں زباناں دی اسنایاتی باریکیاں تے ساختیاتی پہلو نہایت خوبصورتی نال ورتاندے نظر آندین۔ جناب حسام حُر صیب بک بہترین نثر نگار اُن۔ نثر نگاری دی تقریباً ساریاں صنفاں اچ طبع آزمائی کرچکین۔ حسام حُر دے افسانے، ناول، ڈرامے، انشائیے تے کالماں دی آپڑی بک پچھاخ اے تے انہاں دا آپڑا بک ناں وے۔ نثر نگاری دے نال نال اوہ شاعری دے وصف نال بی مالا مال اُن۔ شاعری دی ہر بک صنف غزل، نظم، آزاد نظم، ہائیکو وغیرہ ہر اک اچ طبع آزمائی کرچکین۔

حسام حُر دے کول موضوعات دی کی نئیں۔ حمد و نعت و منقبت ہووے یا عشقیہ شاعری، بچیاں دے نصیحت آموز نظماں ہوون یا روزمرہ مسائل تے گہل کتھ، عوام و جمہور دے مسئلے ہوون یا درباری سازشاں تے حالات حاضرہ دے بارے اچ گفتگو، حسام حُر ہر بک موضوع تے گہل کردے تے بیانگ دہل کردے۔ اگر محبوب دا ذکر ہووے حسام حُر دا لہجہ مخمور جذبات نال لبالب بھریا جاندا وے تے حاکمِ وقت دے بارے اچ گہل کردے ازی آواز اچ پہاڑاں نال ٹکرا جاندی۔ حق گوئی بی سنوائی دیندی اے۔ اگر زمانے نے آپڑے لوکاں دے ہتھ جوگی ائی تکلیفاں دی وجہ نال ازی اکھیاں چو اقرِ وفیہ بین تے بچیاں دے گہل کردے اوے بچیاں دی مُراں کھکھلدا کے مسہ اپی نظر آندے۔

میرے سامنڑے اس وخت جناب حسام حُر دا بک نواں شعری مجموعہ ''آس'' موجود اے۔ اے بک شعری مجموعہ وے کہ بکھلاں دا گلدستہ وے جنے اچ رنگا رنگ بکھل کھچا اچی نزاکتاں نال ترتیب دتے ائین کہ بکھنوے تے پڑھنے ولا دادِ تحسین دتے بغیر روہ نئی سکدا۔ مظہرِ عام تے آنوے والا ایہہ مجموعہ حسام حُرصیب دی طویل ریاضت دا بک خوبصورت ثبوت اے۔ اس کتاب اچ شامل کلام چٹکلہ نمونے حاضرِ خدمت اُن۔

وت بک جگہ پیشوریاں دا دفاع کس انداز اچ کیتا نے کہ

کوئی تا پشور نئی ڈرا پھر کے دیکھے
پیشوری خراب اُن تا کتھے خراب اُن

آپڑی ماں بولی ہندکو دی محبت اچ سرشار حسام حُر کہندین

چلو چھوڑو زبانِ غیر ہندکو آپڑی لکھو
سوڈاری ماں دی بولی اے، ذرا ایہہ بھی کدھی لکھو
بک ہور جگہ تے کہندین کہ

تہرتی ماں پشور تے آپڑی ماں دی محبت نوں کس طراں بکھا کرتا اے حسام حُر نے

جم جم جیوے شہر پشور ایہہ تہرتی اے کشمیر مری
میں تا ہندکو ہندکو کردے آپے ہندکو ہوڑ واں
صدیاں توڑی زندہ رسمی دیتا تے تحریر مری

میں کیوں اس نوں ہندکھا دیاں ماڑا اے بتری تہاراں تے

سب لوکاں دی موجودگی دے باوجود تنہا ہوڑے دے غم
نوں کتنے اعلیٰ انداز اچ بھانڈین جناب حسام حُر

حالانکہ سارے لوگ بڑے خوش مزاج تیں کوئی نئیں اے یار میں اس دل دا کیسہ کراں

بزرگاں نال محبت تے عزت و اکرام دی بابت اچ فرمانڈین کہ

اُزی مراد کدی نامراد کیوں ہوی
جڑے بزرگ ازے نال معتبر پھردین

''آس'' چو بک خوبصورت گوڈر دا بک خوب صورت ٹوٹا ویکھوتے لطف لیوو

ترے نرم ہوٹھاں دی خوشبو پُکلاوے
ترے گرم ساہواں دی چھکار آوے
ترا پیار جد یار پل پل ستاوے
تا بک ہور صورت مرا دل ولاوے

پیشور شہر تہرا اے ٹھاہاں دے شہر دے ناں تو مشہور ہیا، اچ ازدا کے حال ہویا ایوا، حسام حُر اس اس غم نوں بیان کردین کہ

پیشور شہر دے واسی ترس گئے چھاں نوں
کوئی درخت نہ بوٹا اتھے سلامت اے
فصیل وچ کے ماتم پئے کرن لوکی
خبر کسی بھی تا بس چار دن دی میت اے

کدی تا آس بہکدی گلاب ورگی بھی
بدن بہار تے کھڑے شباب ورگی بھی

اپنی ماں محبتاں نوں پروان چڑھاندے ہوئے حسام حُر ہندکو زباناں دی ترقی دے بارے اچ فکرمند وی دسدے۔ اُنہاں دی اس فکرمندی دا اظہار اُنہاں دی اس شعر اچ ویکھو:

ہندکو ہور جگہ تے کہندین کہ

ہندکو ہور جگہ تے کہندین کہ

ہندکو ہور جگہ تے کہندین کہ

پروفیسر حسام حرؔ تے گندھارا ہندکو بورڈ

گندھارا ہندکو بورڈ پشتو زبے نال پروفیسر اورنگزیب حسام حرؔ دی سنگت دا آغاز اُس دوراچ ہویا کہ جس ویلے گل بہار (پشور) اچ محمد ضیاء الدین دی کہار دی ڈیہ پیتاچ ''ہندکو لٹریری سوسائٹی'' دی بنیاد رکھی گئی، تے حسام حرؔ ہوراں پک ''کی جنی کہل'' سی یعنی سال 1992 سی سازے نال منسلک ہوئے تے فیر ایہہ تعلق اُس دی زندگی دے آخری ساہواں تک قائم ودائم ریا۔ نوے دی دہائی دا ایہہ اوہ دَور ایا کہ ہندکو لٹریری سوسائٹی دے تحت اُجلا ہندکو بک ہندکو دے پروگرام ہی منعقد ہو چکے تے جنہاں داذ کرحسام حردی تقریراں اچ اپنی ملاحظہ کیتا جاسکدے ہے بقول حسام حرؔ دے کہ پروفیسر خاطر غزنوی ہوہزاں نے ایہہ دیکھ کے کہیا اَے کہ ''ہور ہندکو دا جہاز اُڈیا ہوے''۔ ساناں خوشی اں اُس گہل دی اے کہ اس جہاز اچ ساڈے نال حسام حرؔ دی اوّلیت دی اعزاز آپڑے نام کرلیجے والا ایہہ کہ جو ہندکو لٹریری سوسائٹی دے تحت ہوڑے رواں تحقیدی اشتاہاں، تقریراں تے نانفرساں دیاں رپورٹاں تے رُوداداں تے ہوڑے لکیاں۔ ستارۂ ہندکو کہ بہائے ہندکو دی شام ہووے یا ہندکو مشاعرہ ہووے یا کل صوبائی ہندکو کانفرنس دا ادوہ تیخ ہووے کہ جس دے رسم دے لگے ہوئے مالک اُسے کھلوے کو ہونہڑی پوشاک اچ ہندکو ادب دی اوّلیت دی کاوش دا اعتراف آپڑے نام کرلیجے والا ایہہ کہ جو تاں پیا تقریراں کردے، فیر اسی گہردویاں تحریراں تے لکھتاں گندھارا ہندکو بورڈ دے ''ہندکو دان'' رسالے دی زینت پئی، ہٹڑ دیاں۔ نومبر 2005ء اچ گندھارا ہندکو بورڈ دے تحت ہوڑے والی پہلی عالمی ہندکو کانفرنس توں ہندکو داناں دی عظیم کاوش کا مایاں ایہہ اوہ دی حسام حرؔ دوسری، تیسری، چھیویں تے ستویں عالمی ہندکو کانفرنساں اچ پی پیا آپڑے تحقیقی مقالے پیش کردے۔ جہازی دی پرواز جدوہور بلندیاں تک پہنچے تا گندھارا ہندکو اکیڈمی قائم ہوگئی تے فیر گندھارا ہندکو اکیڈمی دے قیام سی پہلے حسام حرؔ ہوراں دیاں کتاباں دے دوسرے ایڈیشن آخرے لگ پتے، ویکھدے ہی ویکھدے گندھارا ہندکو اکیڈمی تے پرچول دے اشتراک نال ادبی نشستاں دا اگاں دوڑ شروع ہویا تے حسام حرؔ گندھارا ہندکو اکیڈمی دی بلندیٔ کے گلبہارا نرچ ڈیزائن سلیم، احسن علی اعوان تے طیب صدیق دے کہار ہوڑے والے اجلاساں دی سرپرستی پی بیٹھا کردے تے گندھارا ہندکو بورڈ دے ہندکو دان رائٹس واچ فورم تے پی پیش پئی۔ دوسرے پاسے ہندکو دے نعتیہ شعری مجموعہ جزالتِ عثمانہ، حمست جمیع وخصالہ تے بیخ قصیدے لے آندے تے اُس دی پہلے قصہ کہارے ہندکو شعری مجموعہ آس تے ایوارڈ لے چھوڑے دے۔ اَج زندگی دے اس موڑ تے 34 سالاں بعد جدوحسام حرؔ ہندکو دے اس جہازی اگے گلل کے اگر چہ اساناں وَل چلا گیا ہے فیر بی اُس دے ہتھ دے ساہنوں ایہہ محسوس ہوندے کہ اوہ مردِ حر سب دا حوصلہ افزائی کردے رہے پیا کہیندا ہے کہ چپ چاپ جاکے بیٹھ جاندا ایا تو بی اوہ بالکل اُسی طراں ہر تقریب اچ سب سی آخری سیٹ دے بیٹھ کے پی پیا بھرپور نظارہ کردے تے ساڈی حوصلہ افزائی کردے رہے پیا کہیندا ہے کہ تو نال ساں اَج ہتھ نہ ہارنا تے ہندکو دا ایہہ جہاز اپی طراں اُڈاندے رہنڑیں۔

سلسلہ کوئی جوڑ دِتا وے

عام طور تے کسی شخصیت دے باریچ دو چار گلھاں بیان کیتیاں یا دو چار لفظاں توں اُگے بیچے کر کے لکھ لیزاں قدرے مشکل کم نی ہوندا، جتنا اوکھا کسی انجمن، ادارے یا تحریک دی سرگرمیاں دا احاطہ کرنا ہوندے۔ برے عین جس ویلے توا ڈے سامنڑے یک ایسی شخصیت ہووے کہ جس دا ہر قلم، ہر لفظ، ہر جملہ زندگی تحریک، جس دا ہر کم کسی ادارہ تے انجمن ہووے تا غیر ایسی جامع الکمال، ہمہ گیر صفت ہستی دے باریچ اظہار خیال کرنے دخت سوہلی دے ویچ کہل پے جاندے کہ ایسے ناہنڑ ہستی دی زندگی یا اُس دے فن دے کسی پہلو تے کہل کیتی جاوے۔ یک ایسا قلم کار، دانشور اَے کہ یک دخت نہ صرف یک شاعر ہووے بلکہ ادیب، محقق، نقاد، ناول نگار، افسانہ نگار، خاکہ نگار، سیرت نگار، کالم نگار، ڈرامہ نگار، مترجم، مدیر، ناشر، مؤلف تے مدرس ہووے تا غیر ایسے انسان دے باریچ کیہہ لکھا جاوے کیوں کہ ایسا انسان تاکوئی عام نفس نی ہوندا بلکہ کوئی مردِ حر ہی ہوسکدے۔ تے تاریخ گواہ وے کہ ''مرد'' دے تاہ اوصاف بیان کیتے جاسکدن تے ذات دے ناں کوئی مذکر لکھ کر سکدے تے نہ اُس ناں کوئی موزاز ہوسکدے۔ کیوں کہ حرکسی بندے دا نام بھنگا بلکہ کردار دا نام اے تے کردار دی وضاحت لفظاں ناں نی کیتی جاسکدی۔ فیر مرد آہ کردار اے کہ جیہڑا وخت دے خالم تے جابر دے سامنڑے کچ کانہڑا، ڈرانیڈا، وکابیڑا، وکابیڑا بلکہ یک پہاڑ دی طراں آخری ساہ تکڑا ریے تے اگے وڈھ دا ریے تے آپنوں آپڑے مثل تے کردار کو یاد بنی کہ پشتو دی اوہ کہ شخصیت دی بیٹھک آ سی کہ جس بچ یک ادبی پروگرام ہویا آ سا میں دے رضا نتوی آسیاں تیغیر اتھوں وہ پشتو کا گندھارا ہندکو بورڈ دے دفتر تے گیاں۔ پروفیسر اورنگزیب حسام حرؔ تے نہ رکھی صیب مڑے واسطے اضافی گدے تے گالیچے لاندے آسے۔ میں آخیا کہ پیرا وسی ایہہ نہ کردے انہاں آخیا کہ تسی نے اساں دے حامی مرزان اے دوردا تے اے۔ اوہ ای انہاں دی عظمت آ سی۔ پوراناں اورنگزیب حسام حرؔ تا سادے زیات لوک انہاں دے قلمی ناں انہاں کا سیاڑدے آسے۔ (پیدائش 2 جولائی 1960ء، پشاور وفات: نومبر 2026ء، عمر 66 سال) جامعہ پشتو ادب اچ ایم اے گولڈ میڈلسٹ۔ برطانیہ دی یونیورسٹی آف ہل توں ایم ایڈ کیتا۔ تعلیم توں فارغ ہوئے تے نوکری شروع ہوئی۔ ایڈورڈز کالج پشور، گورنمنٹ جہانزیب کالج سوات تے آخیر اچ گورنمنٹ سپیریئر سائنس کالج وڈیر باغ پشاور اچ شعبہ اردو دے سربراہ دے ایسوسی ایٹ پروفیسر دے طور تے ریٹائر ہوئے۔ اردو تحقیق دے انہاں دا کم آسا وریہہ دے واسطے کم کرنا انہاں دا بابڑا کارنامہ آسا انہاں سبز سنڈ کوچ جدید نثر آندی۔ لکی جنگی 1993ء ہندکو افسانیاں دا پہلا مجموعہ حق اللہ ہو۔ ہندکو ناول سدے دسدے لوک۔ ہندکو خاکے۔ حدیثاں دا پک رسول دیاں۔ احادیث کا ہندکو ترجمہ۔ حرداقبال۔ اقبال دے کلام دا ہندکو ترجمہ قصہ خوانی کیخاں کیخاں بار۔ ہندکو کا المارہ و فیر انہاں دی خطوط، سنہری برف کی بے داغ دفیر باتھاں دی شاعری دی خاص گل سادگی آ سی، او کے لفظاں دی بجائے آسان گلاں کردے آسے۔ میں حسام حرسمیت

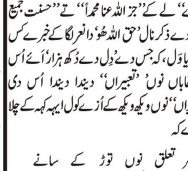

کرول
علی اویس خیالؔ
kheyal 736@gmail.com

''حدیثاں پاک رسولؐ دیاں'' بیان کردا آسے ''پچ قصیدے'' لے کے ''جزالتِ عثمانہ'' اچ ''حمست جمیع خصالہٗ'' دے ذکر نال حق اللہ ھُوَ دا انعرکا کے خبرے کس مقام تاں پاہنچ گئے، کہ جس دے ول دے دکھ ہزاراں اُس دے خیاں نوں ''تعبیراں'' دیدا دیندا اُس دی ''تصویراں'' توں دیکھ دیکھ کے اُڑے کول ایہہ کہہ کے چلا گھیاوے کہ

ہر تعلق نوں توڑ کے سانے
سلسلہ کوئی جوڑ دِتا وے

ہندکو زبان دا سرخیل

پروفیسر اورنگزیب حسام حرؔ جس دا ٹھمی نام حسام حرؔ اپنا، اوہ اوّل ساڈے جہاز اچ موجود تیخے تے اس دُنیا دی رخصت ہو کے اوہ اُس دُنیا دے اچ چلے گئیں جس دُنیا اچ سب نے اک نہ اک دن جاڑاں وے، میری اُناں نال تقریباً تیس سال تک رفاقت رئی چونکہ اوہ بنیادی طور تے ہندکو زبان دے لکھاری اے لیکن ہندکو دے نال نال اُناں دا قلم اردو زبان وی لکھتاں وے تے خب چل دا ایا۔ ساڈی دوستی دی وجہ ہٹڑے وڈی ہی ساڈی مادری زبان ہندکو ای بنی جس دے ذریعے اسی اک دوسرے دے نزیک ہوئے آں۔ منے ہمیشہ اُناں توں اک بہترین شاعر، نثر نگار، تنقید نگار تے کالم نگار ای پایا دے۔ حلقہ ارباب اُردو دے تنقیدی اجلاساں اچ اوہ ہمیشہ آپڑی اُردو دی تحریراں پیش کردے اے لیکن ہندکو زبان دی محبت اُن اچ اُس دی اُناں نے ہندکو زبان دی شمع جلدی رئ

پشور: گورنر خیبر پختونخوا فیصل کریم کنڈی وفاقی وزیر داخلہ محسن نقوی کے ہمراہ نیوز کانفرنس سے خطاب کر رہے ہیں

خیبر پختونخوا اچ گورنر راج اُچ توسیع وے مشاورت دا آغاز

صوبے دے مخصوص اضلاع اچ نافذ ایمرجنسی برقرار رکھڑیں دی تجویز پی زیرِ غور اے

پشور (ویب ڈیسک) خیبر پختونخوا اچ نافذ گورنر راج دے ابتدائی دو مہینے دی مدت پوری ہونڑیں پی پہلے اس اچ مزید توسیع وے باضابطہ مشاورت دا آغاز کر دتا گیا اے۔ ذرائع دے مطابق گورنر راج توسیع دے حوالے نال سفارشات تے غور کیا جاندا پیا اے۔ جنال نوں حتمی شکل دیڑیں دے بعد صوبائی حکام دی طرف سی وفاقی حکومت نوں بھجا جاسی۔ اس دے نال ای صوبے دے مخصوص اضلاع اچ لگائی ایمرجنسی برقرار رکھڑیں دی تجویز پی زیرِ غور اے۔ واضح رہے کہ خیبر پختونخوا اچ گیارہ اکتوبر 2026 نوں گورنر راج لگایا گیا جاہدا 16 اکتوبر نوں اس دی دو مہینے دے ہا قاعدہ منظوری دی گئی ائی جس دے تحت ابتدائی مدت گیارہ دسمبر 2026 نوں پوری ہوندی پی اے۔ آئینی ماہرین نے سرکاری ذرائع دے مطابق گورنر راج دی مدت اچ مزید دو مہینے دی توسیع وے پلیٹفارم دے مشترکہ اجلاس دی قرارداد منظوری انہی تقاضا دے۔

اسلام آباد: وزیرِ اعظم شہباز شریف اپنا گھر پروگرام دی تقریب دے دوران اک بچی نوں کپھار دا ماڈل دیندے پئین

وزیرِ اعظم دی نوجواناں نوں قرض فراہمی دا عمل تیز کرنڑے دی ہدایت

سکیم مکمل شفاف تے میرٹ نوں یقینی بنڑایا جاوے، نوجواناں نوں خود مختار بنڑاؤاں ساڈی پہلی ترجیح اے

اسلام آباد (ویب دیسک) وزیرِ اعظم شہباز شریف نے نوجواناں دے کاروبار دی ہدایت کردے ہوئے واضح کیا کہ کنہاں دے کہ نوجواناں دے ذرعی قرضے اچ دی فراہمی دا عمل مزید تیز کرنے دی ہدایت کردے ہوئے واضح کیا وے کہ یوتھ لون سکیم دے تحت قرضے اں دی تقسیم اچ عمل شفافیت تے میرٹ نوں یقینی بنڑایا جاوے تاکہ حقیقی نوجوان حکومتی سہولت کی پہ پورا فیدہ لے سگن، وزیرِ اعظم نا روزگار دے موقعے ودیڑیں دے وزیرِ اعظم یوتھ پروگرام دے تحت جاری مختلف منصوبے آں تے تفصیل جاندا خیال گیا۔ وزیرِ اعظم نے کہیا کہ کسی بی پروگرام دی کامیابی دا اصل پیمانہ ایہ اے کہ اس دے ثمرات براہ راست اہل نوجواناں تکی پہنچن۔ وزیرِ اعظم شہباز شریف نے اس عزم دا اعادہ کیتا کہ نوجوان خدا جدید ہنر تکی آراستہ کرنے، کنہاں دے کہ نوجواناں دا قیمتی سرمایہ ڈن تے اناں نوں معاشی طور تے خودمختار تے بااختیار بنڑاؤاں حکومت دی پہلی ترجیحات اچ شامل اے۔ وزیرِ اعظم شہباز شریف نال چیئرمین وزیرِ اعظم یوتھ پروگرام رانا شہود احمد خان نے ملاقات کیتی۔ جس اچ نوجوان نوں تقسیم اچ عمل شفافیت تے میرٹ نوں یقینی بنڑایا جاوے تاکہ حقیقی نوجوان حکومتی سہولت کی پہ پورا فیدہ لے سگن، وزیرِ اعظم دا

پشور اُچ گندم دی قیمت دس ہزار روپے فی من تکل پہنچ گئی

پشور (ویب ڈیسک) پشور اُچ گندم دس ہزار روپے فی من تکل پہنچ گئی اے۔ پشور اُچ 350 آٹا ڈلراں دی نشاندی کر دتی اے جو کہ پنجاب دے آٹے نوں ساک کر کے دتے جا پئین۔ تے ہوز تکل کوڑاں روپے دا منافع حاصل کر سکے ون۔ ہیں کلو دانے دا ریٹ 3750 روپے، جیں کلو آٹا 3500 روپے، ہیں کلو براں 3530 روپے تکل پہنچ گیا اے۔ 80 کلو دانے دا وزن پندرہ ہزار روپے تکل پہنچ گیا وے۔ ہیں کلو چوکر 1570 روپے تک پہونچ گئی اے۔ پشور اُچ گندم دی قیمت اُچ سب سی زیادہ ریکارڈ اضافہ ہویا وے۔

عوام نال کیتے گئے وعدیاں تے ہر صورت عمل درآمد کیتا جاسی، عامر عبداللہ

جاری کردہ سارے احکامات تے نویں طے شدہ اہداف تے مقررہ مدت اُچ عملدرآمد یقینی بنڑایا جاوے

پشور (ویب ڈیسک) گورنر خیبر پختونخوا نے مشیر برائے تعلیم وسماجی بہبود ڈاکٹر عامر عبداللہ نے محکمہ ابتدائی و ثانوی تعلیم نے محکمہ اعلیٰ تعلیم نوں ہدایات کیتی اے کہ تعلیمی شعبے دی ترقی دے مشترکہ اجلاس دی صدارت کر دے ہوئے جاری کیتیاں۔ اجلاس اچ سیکرٹری ابتدائی و ثانوی تعلیم محمود اسلم وزیر سیکرٹری اعلیٰ تعلیم، آرکائیوز و لائبریریز عبداللہ کاکا خیل سمیت دونوں محکمے آں دے متعلقہ افسران نے شرکت کیتی۔ باقاعدگی نال جائزہ لتا جاسی۔ اس حوالے نال عملی اقدامات تے نتائج اُناں نوں دے دتے جاسن، اے ہدایات اُناں نے محکمہ ابتدائی وثانوی تعلیم کے کنٹی روم اُچ دتوں گئے آں دے عوام نال سودنال تے 180 دناں دے پلان دے تحت کیتے گئے وعدیاں دے طے شدہ اہداف تے ہر صورت عمل درآمد یقینی بنڑایا جاوے اُناں نے واضح کیتا کہ دتوں گئے آں دی طرف سی اس سلسلے اچ ہوئیں دلی پیش رفت دا جائزہ ہر ہفتے اچ نہ صرف اناں خارج ہوئیں دلی پیش رفت دا جائزہ ہر ہفتے اچ نہ صرف اناں خارج ہوئیں دلی پیش رفت دا

ریفرنڈم بلوچستان تے پختونخوا ئیں سندھ و پنجاب دا مسئلہ وے، فیصل کنڈی

مولانا فضل الرحمان نے جدوشہداء دے خلاف گل کیتی تے وت اس دا جواب دتا، صدر زرداری دا نامزد کردہ گورنر آں

تحریک انصاف نے جیرا رویہ اختیار کیتا صوبے دا بیڑہ غرق کیتا اس وے گرنر راج لگایا گیا، میڈیا نمائندیاں نال گل کتھ

پشور (ویب ڈیسک) گورنر خیبر پختونخوا فیصل کریم کنڈی نے کہیا وے کہ ریفرنڈم بلوچستان تے خیبر پختونخوا دا حل، سندھ تے پنجاب دا مسئلہ وے۔ اوہ گزشتہ روز سلر جیت سیمیاں۔ اُناں نے کہیا کہ میری پارٹی گالی گلوچ دی حمایتی نئیں۔ مولانا فضل الرحمان نال احترام دا رشتہ وے۔ تے تقریب سی خطاب کر دے پئین۔ گورنر خیبر پختونخوا نے کہیا کہ صوبے اچ امن وامان دے حوالے نال انٹیلی جنس بیسڈ آپریشن ہوندے پئین پہلی ترجیح دہشگرد دی واں، صدر زرداری دی نامزد کردہ گورنر آں جو وداع کہہ گورنر چھوڑ دے ساں۔ اُناں نے کہیا کہ وفاقی وزراء لوں بلاول بھٹو دے خلاف بیانات نی دیڑیں چاہئیے۔ بلاول نے آپڑا موقف بیان کیتا دے معاملات لوں اتنے کشیدہ نی ہوڑیں چاہئیے کہ مذاکرات اُچ رکاوٹ ہووے، جو کہ یوسف زئی لوں نی دی دے روندے ہوئے سارے آں نے دیکھا دے، جگہ ظفر آندے ہوئے مولانا فضل الرحمان دا کہاں مبرا آپڑا کہارا ہے، ہر سیاسی لیڈر دی عزت کرنا واں ایشوز نے اختلافات ہوندے ون اناں دا کہنڑا اس ایا کہ پی پی آہدی ہے مولانا توں ہیرے لقب دے آں نے معافی منگن پی پی آئی نے صوبے دا بیڑہ غرق کر دتا دے اس دے گورنر راج لگایا گیا صوبے لوں بچاؤنے دے گورنر راج لگا تا وے۔

روایتی رکشے آں نوں الیکٹرک اُچ تبدیل کرنے دا فیصلہ

پائلٹ منصوبے دے تحت ابتدھن تے چلنے والے رکشے آں نوں الیکٹرک ٹیکنالوجی تے کیتا جاسی

پشور (ویب ڈیسک) مشیر برائے فزانیوز اٹ آصف رفیق نے کہیا وے کہ پشور سمیت پورے خیبر پختونخوا اچ ماحولیاتی آلودگی اک اہم مسئلہ وے جس اچ نمایاں کمی لیاندیں دے نال نال شہری آلودگی بی شامل اے۔ تھوئیں نے غیر ضروری شور دے اے دوہوں عوامل صحت تے شہری ماحول تے منفی اثرات پاندے پئین۔ حکومت اناں مسائل دے موثر تدارک دے موجودہ رکشے آں نوں الیکٹرک رکشے آں اچ تبدیل کرنے دا اک پائلٹ پراجیکٹ متعارف کرا دتا وے جس نال تھوئیں نے شور دی آلودگی اچ نمایاں کمی لیاندیں اچ مدد ملی۔ اُناں نے کہیا کہ اس منصوبے دے تحت پہلے پی سی منگاں نے چلے دے رکشے آں نوں الیکٹرک ٹیکنالوجی تے منتقل کیتا جاسی جس دے نتیجے اچ نہ صرف اناں خارج ہوئیں دلواتھاں ختم ہو سی بلکہ شور دی آلودگی اچ بی نمایاں کمی آسی۔

حکومت نے دینی مدارس دی رجسٹریشن دے طریقہ کار اچ تبدیلی کر دتی

پشور (ویب ڈیسک) خیبر پختونخوا سوسائیٹیز رجسٹریشن ترمیمی آرڈیننس 2026 دے ذریعے دینی مدارس دی رجسٹریشن دے طریقہ کار اچ تبدیلی کیتی گئی اے نویں آرڈیننس دے تحت دی مدارس جیرے وفاقی وزارت تعلیم و پیشہ ورانہ تربیت دے ماتحت ڈائریکٹوریٹ جنرل آف ٹریننگ اینڈ ایجوکیشن اُچ رجسٹرڈ اُن اُناں نوں صوبائی سوسائیٹیز رجسٹریشن ایکٹ دے تحت دوبارہ رجسٹریشن کرانیں دی ضرورت نہ ہوسی اس تبدیلی نال اناں مدارس نوں سہولت مل سی جو پہلے ای وفاقی نظام دے تحت رجسٹرڈ اُن اس نال دوہری رجسٹریشن دی ضرورت ختم ہوسی۔

ایف بی آر ملازمین ڈاؤیٹا ایچ آر آئی سسٹم نوں منتقل

پشور (ویب ڈیسک) فیڈرل بورڈ آف ریونیو (ایف بی آر) نے پشور سمیت پورے ملک دے کسٹمز افسران نے ملازمین ڈاؤیٹا ایچ آر آئی ایس سسٹم اچ اپ ڈیٹ کرنے دی ہدایات کر دتی اے۔ متعلقہ افسران نوں سارے ملازمین دی معلومات ویڈیز یں تے اس دی تصدیق کراہیں دا حکم دتا گیا وے۔ ایف بی آر دے سارے فیلڈ فارمیشنز نوں ہدایت کیتی گئی اے کہ ماتحت انسپکٹر، ٹیکل جس افسران تے سپروائزرز دے ضروری کوائف اچ آر آئی ایس ڈیٹا بیس اچ اپ ڈیٹ کروالون۔ جس اچ موبائل فون نمبرز تے قومی شناختی کارڈ نمبرز ای شامل ہوون۔

اسلام آباد: وزیرِ پٹرولیم علی پرویز ملک دی موجودگی اچ پی ایس او تے اوکیوئی اچ معاہدہ کیتا جاندا پیا وے

اک ہفتے اچ سونے دی قیمت 32 ہزار کہٹ، تاجر کنگال

اک سال اُچ فی تولہ دو لاکھ دی دی کمی ریکارڈ، سونے دی دی لین دین کرنے والے اُناں نوں تاریخی نقصان

پشور (ویب ڈیسک) سونے دی قیمتاں اچ اک سال دے دوران دو لکھ روپے تکل جہ کہ اک ہفتے دے دوران 32 ہزار روپے دی تاریخی تکل آ گئی اے۔ سونے دے کاروباری کنال وے۔ ایف بی آر دے سسٹم نے فیلڈ فارمیشنز نوں ہدایت کیتی گئی اے کہ ماتحت انسپکٹر، ٹیکل جس افسران تے سپروائزرز دے ضروری کوائف اچ آر آئی ایس ڈیٹا بیس اچ اپ ڈیٹ کروالون۔ جس اچ موبائل فون نمبرز تے قومی شناختی کارڈ نمبرز ای شامل ہوون۔

سونے دی قیمتاں اچ اک دم کی ریکارڈ کمی جا ندی پی اے۔ جس دے نتیجے اچ سونا بیڑیں والے جنوری 2026 کی ہوئیں کنی فی تولہ سونے تے تقریباً اک لکھ ستانوے ہزار روپے دا نقصان کر نیا۔ صرف پاکستان اچ نئیں بلکہ عالمی منڈی اچ بی سونے دی قیمت اُچ دو ہزار ڈالر فی اونس دی زیادہ دی کمی آ چکی اے۔ پاکستان اچ پچیس فیصد اسونے دی قیمت 29 جنوری نوں مکی تاریخ دی بلند ترین سطح یعنی 5 لکھ 7 ہزار 862 روپے فی تولہ تکل پہنچ گئی ای۔ 21 نومبر تکل اے کہٹ ہو کے 3 لکھ 76 ہزار 336 روپے فی تولہ تے آ گئے۔

نامے میرے ناں

سید عاقل شاہ: تیسری عالمی ہندکو کانفرنس 2015ء اچ آپڑے خیالات دا اظہار کردے پئین

بسم اللہ الرحمان الرحیم: اج دی اس محفل دے گیسٹ آف آنر جناب سردار مہتاب عباسی صاحب گورنر خیبر پختونخوا، جناب جلیل تو قار صیب، جناب محمد ضیاء الدین صیب، ڈاکٹر امجد صیب، جناب اعجاز قریشی صیب، ڈاکٹر یاسمین سلطانہ صاحبہ، تے میری مہتبزوں تے پیارے، بوت دیر ہو گئی اے اس وے میں وخت ضائع کیتے بغیر آپڑی تقریر دا آغاز کرنا واں کیوں کہ میرے بعد گورنر صیب بی آپڑے خیالات دا اظہار کرسن، اج اس محفل اچ دو چار گلاں اس وے ضرور کرساں کہ ہندکو بولنے دا موقع بوت کہٹ مل دے۔ اسی تا نرس جانے آں کہ کدھرے ہندکو اچ بی تقریر کری ایں۔ پچھلے دناں اچ میں امریکہ گیاواں دے انگریزی بولی بول کے میرا منہ تھک گیا وے تے منوں اسراں لگدا ایا جیکو میں گنڈیریاں چوس دا رہیا واں، آتھے پہلا کرے اللہ جناب ڈاکٹر صیب دا کہ اناں نے منوں اک دن

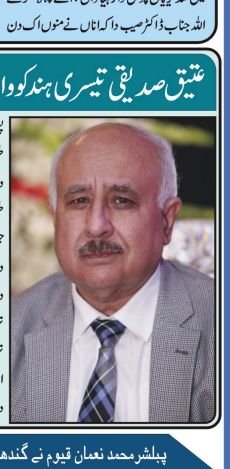

تاہنکو ای ہندکو دے، لیکن پشور اچ اک جگہ اجیئی بی اے جس دے آتے پاسے مکمل پشتو بولی جاندی اے تے اوہ جگہ وے لنڈی ارباب، بھانہ ماڑی وغیرہ، لیکن اسی شہر اُچ اک جگہ اجیئی بی اے جس نوں ڈیری باغبانان کہیدن تے اُتھے بغیر ہندکو دے ہور کوئی زبان نی بولی جاندی، اس دے علاوہ وڈ پگہ، خالصہ، ختہ غلام، کیمبل پور، گرگشتی، اٹک، حسن ابدال، تلہ گنگ تک ہندکو بولی جاندی اے، اس دے علاوہ گلیات، ٹھنڈیانی، مانسہرہ، بگرام بشام، حویلیاں، ہری پور، ایبٹ آباد تک مکمل ہندکو بولی جاندی اے، بڑے فیر فیر اس زبان نوں نظر انداز کیوں کیتا گیا وے۔ کنتی عجیب گل اے کہ پاکستان ٹیلی ویژن اُچ منوں ای لگ دا کہ ہندکو دا کوئی پروگرام نشر ہوندا ہو

آپڑے کہار بلا لتا، آپڑے کہار اُچ اُناں نے سونگنڈ پول دے نال اک حجرہ بنڑایاں وے جس اچ مجھے پی پئین نے تقلے پی پے ہوئے کیتے اُناں دے کہارا نوں قبوہ پی ملے۔ اے ٹریڈیشن تھوی اے آپڑے نال لے کے گئین، صرف اے نئیں کہ اناں ہندکو بول دین، اناں دے کہارا امریکہ اچ تو انوں وڑیاں، مٹھی حلیم تے کدھرے کپنڑا دے نال لال شیر چاء پی مل جای، بہر حال اناں نال گفتگو دیر بیٹھ کے خب دل کھول کے ہندکو اچ گپ شپ لگائی، جہراں کہ میرے سی پہلے ڈاکٹر صیب نے آپڑی تقریر اچ کہیا کہ ہندکو زبان نظر انداز کیتا گیا وے اے بالکل حقیقت اے۔ ساڈے صوبے اچ ٹئی ڈیرہ اسماعیل خان سی لے کے کوہستان تکل جاؤتے جتنے سرائیکی ختم ہوندی اے اُتھے ڈیرہ اسماعیل خان اُچ ہندکو مشرف ہو جاندی اے۔ اگے آؤتے تو انوں کوہاٹ اُچ ہندکو زبان سنڑے نوں مل سی، پشاور اُچ

سید ظاہر علی شاہ تیسری عالمی ہندکو کانفرنس اُچ خطاب کردے پئین

منوں اے دیکھ دے بڑی خوشی ہوندی پئی اے کہ اج تیسری عالمی ہندکو کانفرنس اُچ شرکت کیتی جا رہی اے۔ میں اس شہر دی کسی گلی نوں نہ چھوڑ ساں، اس شہر دی کسی دکان نوں نہ چھوڑ ساں سے رئیسٹ سنگھ نے اتھے خون دی ندیاں بہائی آں۔ اُس دا اے ای مشن ایا کہ اے شہر دوبارہ آباد نہ ہووے تا کہ اے جیڑی تجارت اے اُزامر کزائے شہر نہ روے لیکن پشوریاں نے، ہندکوواناں نے، فیر اس شہر نوں آباد کیتے۔ اے شہر بار بار تہاہ تے آباد ہوندا رہیا وے۔ ہوڑاے شہر اک تاریخی شہر ہڑپہ کا وے تے ہوڑاے شہر اُسراں حملہ آوراں دی زد اچ تھیندا جسراں کہ پہلے ایا۔

عتیق صدیقی تیسری ہندکو وان تریمتاں کانفرنس 2017ء اُچ خطاب کردے پئین

پشور اک اجیا شہر اے جو کہہ دو سرے شہراں دی طراں مینگھ، جو کراچی دی طراں مینگھ، جو نیویارک دی طراں مینگھ، جو روم دی طراں مینگھ، جو لندن دی طراں مینگھ، پشور دی اک اجنی خصوصیت اے جیڑی اس نوں دُنیا دے سارے شہراں سی ممتاز کر دی اے تے اوہ اے وے کہ پشاور دو تہذیباں دے سنگم دے آباد اے، اک تہذیب وسطی ایشیا دی تہذیب اے دوسری تہذیب جنوبی ایشیا دی تہذیب اے تے پشاور اناں دے سنگم تے آباد اے۔ اتھوی تجارتی قافلے گزر دے اے، دُنیا دے مختلف شہراں تے خطے آں اچ جاندے اے، اپڑی ہزاراں سال دی تاریخ اچ کئی واری تخت و تاراج ہویا وے، کئی وار حملہ آور آئین تے اس نوں بالکل نیست و نابود کر دتا نے اس نوں سب سی زیادہ نقصان رنجیت سنگھ پہنچایا وے جس دا اے مشن ایا کہ اے شہر دی کسی گلی نوں نہ چھوڑ ساں، اس شہر دی کسی دکان نوں نہ چھوڑ ساں سے رنجیت سنگھ نے اتھے خون دی ندیاں بہائی آں۔ اُس دا اے ای مشن ایا کہ اے شہر دوبارہ آباد نہ ہووے تا کہ اے جیڑی تجارت اے اُزامر کزائے شہر نہ روے لیکن پشوریاں نے، ہندکوواناں نے، فیر اس شہر نوں آباد کیتے۔ اے شہر بار بار تہاہ تے آباد ہوندا رہیا وے۔ ہوڑاے شہر اک تاریخی شہر ہڑپہ کا وے تے ہوڑاے شہر اُسراں حملہ آوراں دی زد اچ تھیندا جسراں کہ پہلے ایا۔

پبلشر محمد نعمان قیوم نے گندھارا ہندکو بورڈ، پاکستان، پشور نے توسط نال نظام پرنٹرز جنگی محلہ پشور سی چھاپ کے A/4 ریلوے روڈ، ابدرہ، یونیورسٹی ٹائون پشاور سی شائع کیتا، فون نمبر 091-7256262